

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára:
a magyar birodalomban és Ausztriában:
Egész évre 4 kor.
Fél évre 2 kor.
Negyed évr: 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

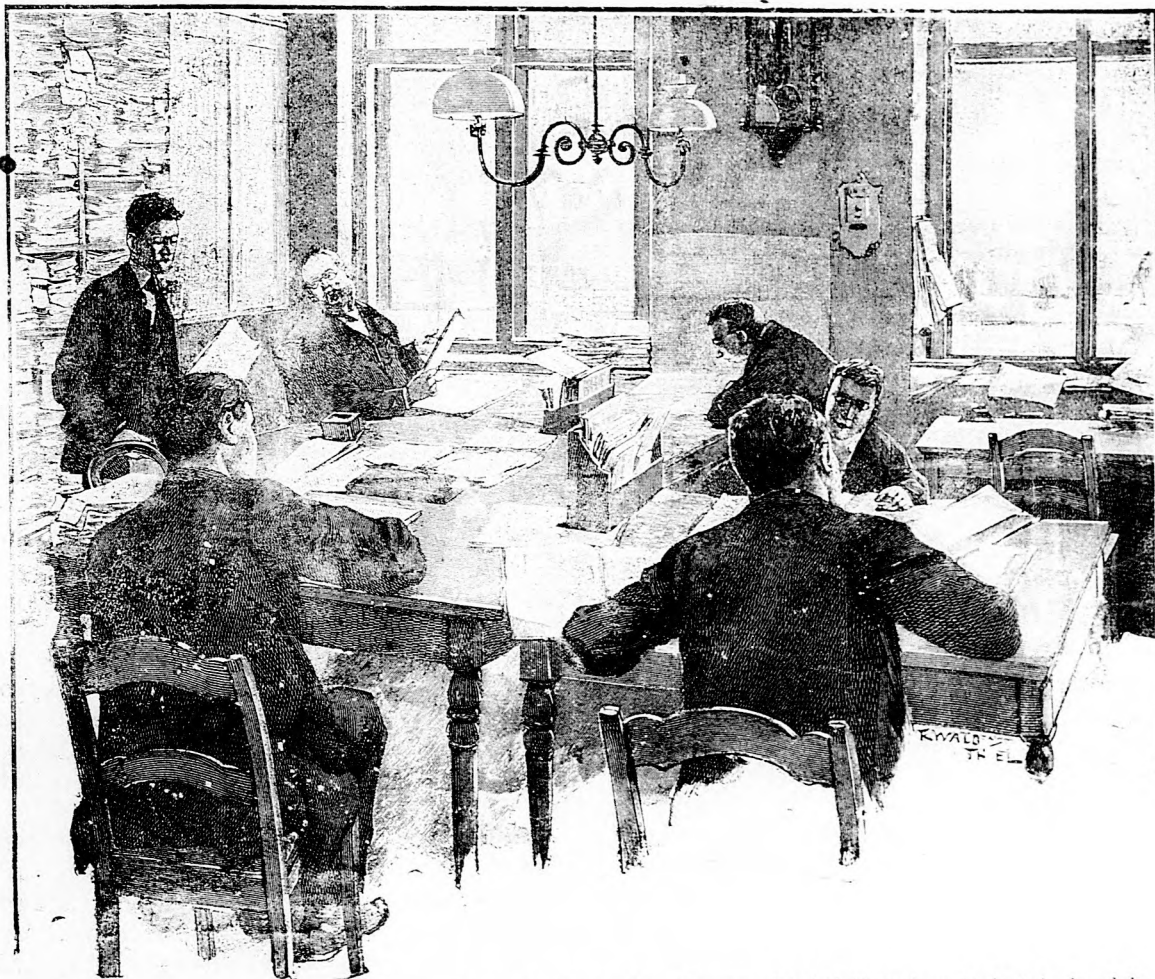
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

— Egy petitsor hirdetés ára 20 fillér. —

A német birodalom államaiba egész
évre **6 korona.**

Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre **8 korona.**

Egy napilap szerkesztőségében.

Ha t. olvasó látnád és tudnád, milyen mesterség az az ujságcsinálás, ugyancsak bámulnál. Ott áll a sarokban a nyomdászgyerek s lesi a kéziratot. Az a pápaszemes ur a szerkesztő, az szedi össze a többi asztalnál dolgozó íróktól a kéziratot s adja a nyomdába, hogy azt kiszedve és kinyomva neked a posta elvigye. Egész nap lőt-fut a szerkesztőség, hogy a világ eseményeit összeszedve, este a szerkesztőségben papírra vesse, a te kedves ujságod révén neked tudomásodra

adja. Messze világból jönnek a táviratok, levelek, értesítések, ebből írják össze azt a sok mindent, a mi az olvasót érdekli. Képünkön láthatod, a mint a fáradhatatlan hadsereg munkája közben ül s írja a sok érdekes híreket, regényeket, czikkeket az olvasó épülésére, szórakozására. Gyorsan kell hogy menjen a munka, mert az olvasó reggel már tudni kívánja azt itt Magyarországon, a mi az előtte való napon teszem fel Kínában, vagy Dél-Afrikában a harcztéren történt.

Az ideai termés.

Óriási füzet fekszik előttünk, a földművelésügyi miniszteriumnak hangyaszorgalommal összegyűjtött statisztikája és jelentése a *világ terméséről*.

A jelentés az idén is rendkívül becses adatokat tartalmaz s ha ez adatokat egybe vetjük, azt találjuk, hogy **a termelés nem emelkedett**, hanem — Argentínát kivéve — inkább csökkent. S ennek természetes folyományaképpen *a termés világszerte kevesebb, mint 1899-ben volt.*

A világtermés statisztikai adatai szerint kitűnik ugyanis az, hogy az ideai gabonatermés eredménye az összes gabonaföldekben megközelítőleg 3.7—3.8 milliárd hektoliter, tehát 200—300 millió hektoliterrel kisebb, mint a múlt évi eredmény volt; tavaly ugyanis 3.67—4.02 milliárd hektoliter gabona termelt.

Magyarországon pedig az idén csak oly termés volt, mint a múlt évben. Ennek rendes következménye az volna, hogy a gabonaáraknak emelkedniök kellene, mert a belföldi fogyasztást nem lehet külföldről behozott áruval ellátni, miután az is drága, hisz mindenütt rossz termés volt. És mégis, az árak nem emelkednek, a gabonakereskedő csak annyit kínál a szegény földművesnek, mint a múlt évben.

Mi ennek az oka?

Oka ennek az, hogy a gabonaértékesítés mai állapotában rossz. Akár ad az Isten áldást a földre, akár nem, az ma már nem változtat a gazdán. Ma a mindenható *börze* és annak tagjai, a gazdag gabonauzsorások az áldásosztogatók, jobban mondva az átokosztogatók. Ezek kezükbe kaparintották a fogyasztókat, a malmokat, a külföldi gabonavásárlókat s így ha ők nem akarnak venni, vagy a magyar gazda nem akarja nekik eladni *akkor nem adhatja el Magyarországon senki másnak!*

Tudják jól az egyeduralkodó gabonauzsorások, hogy a gazdának őszkor el kell adni a gabonáját okvetlen, mert az adóhivatal nem vár, a beraktározás is nagy bajjal jár, hely kell hozzá, biztosítani is kell. Mindezt a gabonauzsorások kihasználják és összevásárolják a gabonát — daczára, hogy kevés termelt a bel és külföldön is — potom pénzért és eladják jó drágán. Ezen nyernek évenként milliókat és ezért gazdagodik nálunk a zsidóság oly rohamosan és szegényedik a gazdaközönség szintén oly rohamosan. A kormány pedig nézi ezt az üzemet tétlenül, összetett kézzel, mintha nem is akarna segíteni a magyar gazdán, hanem csak a gazdag börzeánernek szekerét tolni!

Ezen segíteni kell; ez így nem maradhat,

mert gazdaközönségünk már is a tönk szélén áll. Segíteni, de hogyan? Ugy, hogy összefog az egész keresztény társadalom és közösen közreműködik a baj elhárításán. Azért mondom, hogy a *keresztény társadalom*, mert a zsidóktól segítséget nem várhatunk; hisz nekik ép az az érdekük, hogy a gazda minél jobban alámerüljön, a kis vidéki zsidónak ép úgy érdeke, mint a gazdag fővárosinak. Mert minél szegényebb a vidéki parasztság, annál jobban tudja őt a kereskedő, az uzsorás szipolyozni, mert a szegény ember kényszerhelyzetben van.

Tehát a keresztény társadalomnak kötelessége a bajon segíteni, még pedig hamar.

A segítség módját úgy kéne megkezdeni, hogy minden nagyobb vidéki központban, legyen az nagyközség, vagy város, a mely vasut mellett fekszik, gabonaértékesítő szövetkezeteket létesítenének. A szövetkezetnek minden azon vidéken lakó gazda tagja volna. A szövetkezet a központban építene tárházakat, azaz gabonarakartárt, melybe a gabonát cséplés után a gazdák beszállítanák. A szövetkezet vezetősége már tavaszkor és a nyár folyamán érintkezésbe lépne a Budapesten székelő fővezetőséggel, értesítené előre, hogy tagjaitól körülbelül mennyi és milyen gabonaféle kerül eladásra és ez a fővezetőség kötne maga szerződést a nagy-fogyasztókkal, malmokkal, külföldi vásárlókkal. A vidéki központok persze első sorban a vidéki malmoknak és vidéki fogyasztóknak adnák el a gabonát, és csak a fölösleget bocsátanák a főközpontnak közvetítés végett rendelkezésre.

Ezen szövetkezetek részjegyekre volnának alapítandók, és a jobbmódu keresztények kötelessége volna részjegyeket vásárolni hogy így a nagy munka megkezdését lehetővé tegyék. A begyűlt pénzből azon gazdák, kik nagyon meg vannak szorulva, előleget kapnának, akár csak a zsidó ügynököktől, azzal a külömbséggel, hogy sokkal olcsóbban és kevesebb lekötöttséggel.

A dolog kezdetben nehezen menne, mert gazdáink már hozzá vannak szokva a lusta gondolkodásmódhoz, szinte várja már a zsidó ügynököt, a ki pénzt nyom a markába, és a gazda aláír mindent, a mit elébe terjeszt, akár a Iekét is eladja neki. Mig hát gazdáink hozzá szoknának az új rendhez és kezdetben, miután a szövetkezetek nem rendelkeznek milliók fölött, összehoznák kissé magukat és csak az venne előleget, a kinek okvetlen szüksége van, s csak annyit, a mennyi okvetlen kell.

A keresztény nagybirtokosok pedig azzal is támogathatnák a szövetkezeteket, hogy gabonájuk eladását szintén rájuk bíznák s így ezeknek forgalmát emelné és versenyképességüket

fokozná. A falubeli lelkészeknek pedig kötelességük volna a népet kezdetben oktatni, tanácsal szolgálni, hogy mikép kell nekik ezentul eljárni.

Ez mind csak kezdetben volna szükséges, mert egy-két év múlva a nép már érezné a szövetkezeti gabonakereskedés áldásait, beletanulna az új rendbe, a világért sem kívánna többé más módot a gabonaértékesítésre.

A szövetkezetek vezetősége pedig igyekezne fogyasztót találni. Ha látná, hogy a budapesti nagy malmok tényleg kimutatnák foga-fehérüket, hogy ők felekezeti szempontból nem vásárolnának a szövetkezetektől gabonát, úgy a szövetkezetek a vidéken malmokat allitanának és a kész lisztet közvetlen a fogyasztónak eladnák.

Igaz, hogy szépen van ez így leírva, de mikép fog ez megvalósulni? Tudom, hogy évek munkája fog kelleni. Tudom, hogy sok, nagy, előre nem látott akadályokba fog ütközni a terv megvalósulása. De végre, én Istenem, ha már előre megijedünk a munkától, a gondtól, a küzdelemtől, akkor sohsem lesz boldogulásunk, akkor sohsem megyünk előre! Hisz ez volt eddig is bajunk és mai nyomoruságos állapotunk okozója, hogy ölhetett kézzel néztük mint vándorol keserves munkánk gyümölcse mások zsebébe.

Féltünk a munka megkezdésétől, az azzal járó fáradságtól s toltuk napról-napra, míg elérkeztünk a mai állapotig. Bele kell fogni a legnagyobb elszántsággal, erélylyel, kitartással és a közös munkából, küzdelemből ki kell venni részét mindegyiknek, legyen az mágnás vagy paraszt, főpap vagy káplán, iparos vagy gazda, nő vagy férfi!

Nem lesz ez felekezeti harc. A szövetkezet ép úgy közvetíti a zsidó gazda buzáját, mint a keresztényét; ép úgy el fogja adni a gabonát, a vagy lisztet a zsidó fogyasztónak, mint a kereszténynek, csak azzal a különbséggel, hogy tisztességes eljárást fog meghonosítani a gabona bevásárlásánál s megtöri azt a mostani rendszert, hogy egyesek nyerjenek milliókat ezrek nyomoruságán.

A szövetkezetek persze első sorban összeköttetésben volnának a már létező és még létesítendő fogyasztási szövetkezetekkel és hitel-szövetkezetekkel. Ezek segítségével bonyolítanák le a forgalmat.

Nyerne ezzel mindenki! Az egész ország, a szegények, a nagyurak, az állam és az egyház is. Mert a megelégedett, rendes betevő falattal bír, el nem adósodott nép vallásosabb is, jobban neveli gyermekeit, azok egészségesebben fejlődnek, hatalmasabb lesz a véderő; pontosabb, jobb lesz az adófizetés, kevesebb a végre-

hajtás, a nem nyomorgó nép között kevesebb lesz a büntett, erkölcsösebb a társadalmi és családi élet; az emberek jobban fogják egymást szeretni és becsülni; nem lesz a más vagyónára való nagy irigykedés, mert mindenkinek lesz valamije; szóval nem lesz szocializmus, anarchia.

Lehetetlen, hogy kormányunk, vezető politikusaink ne akarnák ugyanazt?! Hisz mindenkinek programjában benne van a *nép jólétének* emelése! Tehát meg kell cselekedni. Függetleníteni kell végre magunkat a pénzsák istenétől; meg kell barátkozni azzal a gondlattal, hogy „*boldoggá tesszük a hazát, népét*” s ennek áldozata csak néhány telhetetlen és lelketlen milliomos lesz, a kinek, ha becsületesen dolgozni akar, még a szövetkezetek mellett is marad elegendő megélhetése.

Fel tehát keresztény magyar testvéreim! Fogjunk a munkához; mentsük meg hazánk sanyargó népét: alakítsuk meg a gabonaértékesítő szövetkezeteket!

Valter Ernő.

Programmunk első pontja.

A választási törvény módosítása.

A mai választási törvény szerint Magyarország 15 millió lakosságából alig 800,000 a választó polgár. Ez onnan ered, mert egyrészt a választási jogosultságot csak annak adják meg, a ki bizonyos összegű adót (census) fizet, másrészt ezen bizonyos fokot (cenzust) úgy állapítja meg a hatóság, a mint neki tetszik.

Mi következik ebből? Ebből következik, hogy Magyarországon a politikai jogok gyakorlásából ép azok vannak kizárva, kik a haza fentartásához leginkább hozzájárulnak: a nép. Viszont választók azok, kik már azon a fokon állanak, hogy az igazi szegénységet nem ismerik. Ezért aztán egyoldalulag van az országgyűlésben képviselve Magyarország lakossága.

Az állam hivatalnokai szavazók, a kereskedők, regálebérlők, nagybirtokosok, tőkepénzesek mind szavazók, míg a lakosság nagy zöme, a munkások, földművesek, sőt sok-sok kisbirtokos nem az.

A Magyar Néplap hasábjain már elégszer felszólalt ezen igazságtalanság ellen, de czélt mindeddig nem bírt elérni mert a ma létező pártok mind a jelenlegi cenzusos választási rendszeren állanak s így nincs a ki ezen követelésünk érvényesítésében segítene, s így magunk vagyunk kénytelenek érte tovább küzdeni a mi hű olvasóinkkal együtt.

Az általános titkos szavazatjog, ez az, a miért küzdünk. Európa igen sok államában be van hozva és a hol csak behozták, azok az államok mind virágznak, azokban mindenütt magasabb fokon áll a polgárok szabadsága, a nép jóléte és műveltsége is. Általános

szavazatjog van például Franciaországban, Németországban, Angliában, Schweizban, sőt Belgiumban is. S dacára annak, Németországban is, Belgiumban is konzervatív többség ül az országgyűlésben. Nem jogos tehát az a félelem, hogy ha általános szavazatjog lesz, csupa szocialista és anarchista fog az országgyűlésben ülni.

Nem áll az sem, hogy ha Magyarországon behoznák az általános szavazatjogot a nemzetiségi vidékek csupa pánszláv és pánromán képviselőket fog az országgyűlésbe küldeni. Mert a nemzetiségek Magyarországon, ha más nyelvűek is, azért magyar érzelműek. Hogy ma agítanak a kormány ellen, az természetes, hisz mi is agítalunk ugyanazon okból, mert nem adja meg a hazaköszövénynek azt, a mit joggal megkövetelhet: a teljes szabadságot.

A zsidók, bár számuk sokkal kisebb az országban, a választók közt aránylag óriási számban szerepelnek; igen, mert mindannyian csak a jövedelmezőbb életpályákon mozog, s így a mai cenzusos rendszerrel is választó. Hozzon a kormány oly törvényt, mely szerint minden honos magyar férj, ha 24-ik évét betöltötte s magyarul írni, olvasni tud, választó és választható legyen. *A választás községenként titkos szavazással történjék.*

Igazságtalan a mai választókerületek beosztása is. Oly helyeken, a hol a kormánynak biztos szavazói vannak, kicsik a kerületek, hogy minél több képviselőt küldhessenek be az országházába. Vannak viszont oly kerületek, melyekből bátran hármat is lehetne és kell is csinálni. Mert az még sem járja, hogy egyes szavazó polgár napi járásra érjen csak a szavazó helyre s ott is egész napot, egész éjjelt kelljen töltenie hidegben, esőben a szabad ég alatt, sokszor étlen, szomjan, úgy a mint a választást rendezőknek az inyére van.

Természetes, hogy a hatalom mai birtokosai szeretnek megmaradni a mostani rendszer mellett, mely nekik biztosítja nemcsak a vezetői szerepet, de majd valamennyinek az anyagi jólétet is. Kéz- és lábakkal kapálódznak az általános választójog ellen, de mind hiába. A nép mind erősebben követeli jogait és szabadságát s végre is meg kell adni azt neki.

Ki fizet nagyobb adót, a nép-e, melyne fia három esztendeig szolgálja a hazát mint véderő, vagy a nagyurak, kinek fia egy esztendőt tölt kényelmes önkéntes szerepben? Vagy ki fizet nagyobb adót, az-e, a ki dusás jövedelme után sok eltitkolódzás mellett 10 forint egyenes adót fizet, vagy az a nép, a mely minden falat kenyérének, minden korty pálinkájának, borának fizeti a dusás közvetlen adót, ki kénytelen oly alacsony napszámért dolgozni, hogy abból egyenes adó ugyan nem telk. de a tőle elvont fizetésből kitelne százszorosan.

Nem helyes és nem jogos tehát semmi kifogás. A nép csak akkor lesz boldog, ha maga is befolyhat saját sorsának intézésébe. Követeljük tehát szüntelen az általános, titkos szavazatjogot!

—ő.

A pórul járt borhamisító.

Hogy mily nagy arányokban hamisították és hamisítják még ma is Magyarországon a bort és mennyi zsidó borhamisító van még a pécsi Engel-czégén kívül, azt mutatja az alábbi eset, a melynél csak úgy véletlenül jutott napfényre egy esinos borhamisítási história.

A Molnár és Oblath pécsi bornagykereskedő czég egyik tagja, Molnár Lipót, a nyáron fölkereste Sturm vácziköruti vendéglőst s kínálta neki a borát. Alkudozás közben egyszerre csak belép a vendéglőbe a czég volt budapesti megbízottja, Weidinger Zsigmond borkereskedő s olyan hangon, hogy még a harmadik utcában is meghallották, ezt kiáltotta Sturmnek:

„Mit állsz szóba azzal az emberrel? Hiszen az gazember, csaló, rabló a társával, Oblathal együtt. Azok az emberek minden vevőjüket megcsalják, mindenkinek kieserélik a borát.“

A nyilvánosan így felköszöntött Molnár Lipót oreságot elment a törvényszékre és bepanaszolta azt a förtelmes Weidinger, a miért oly bátor volt s csalónak nevezte őt.

A héten volt a tárgyalás.

— Igaz az, hogy az inkriminált sértő kifejezésekkel illette Molnárt és Obláthot? kérdezte Bezerédy bíró a vádlottól.

— A panaszos urnak nem jó emlékező tehetsége van, jegyezte meg pokoli őszinteséggel a vádlott Weidinger, mert én jóval többet mondtam arról. Kifejeztette ugyanis a panaszából azt, hogy én borhamisítóknak is neveztem őket. Azt is mondtam, hogy az ilyen hamisítókat ki kell tenni az ujságba, hogy a közönség tudja, milyen gazemberekkel van dolga. Még egy félreértést kell helyreigazítanom. Én ugyanis nem azt mondtam, hogy a Molnár és Oblath czég csak a vevőiket, hanem azt, hogy az egész világot megcsalja.

— És mért mondta azt?

— Mert az egész idő alatt, míg én a budapesti megbízottjak voltam, minden embert megcsaltak, a ki az én révémen rendelt náluk bort. A mi pedig a borhamisítás vádját illeti, bizonyítani tudom, hogy a Molnár és Oblath czég hordószámra hozatta Budapestről a glicerin, borkövet, foszforsavas kálit és az okszerü borhamisításhoz való egyéb kellékeket.

A védő megragadta az alkalmat és a bizonyítás elrendelését kérte, mivel védenéze fölháborodásának a jogos közérdek volt a rugója.

Mélyen megrendülve kelt föl a panaszos képviselője s tiltakozott a bizonyítás ellen. A Molnár és Oblath czég, mondá, olyan tiszta, mint egy ma született bárány. (Ejnye a kis hamis!), a lelküket egyetlen egy hamis boresepp sem terheli. (Azt hisszük, hogy egyetlen egy csepp nem, de vajjon hány hektoliter?)

— Ugy! kiáltott közbe a vádlott. Tessék csak megkérdezni a szolgabíró!

A védő: Hogy a czég ellen eddig nem tettek panaszot, legfőlebb csak azt bizonyítja, hogy Molnár és Oblathék ügyesebbek voltak, mint a többi borkeres-

kedők. De most ütött rájuk nézve is a leleplezés órája. Hivatkozom Lövy Adolfra, a Lövy és Bogdán czég tagjára, a ki bizonyítani fogja, hogy mikor a Molnár és Oblath czég alkalmazottja volt, főnökei parancsára s azoknak a receptje szerint egyre-másra hamisította a bort. A borhamisítást bizonyítani tudják még Sturm vendéglős, Bleyer Ádám, Cifka József s még többen, a kiket később fogok bejelenteni. Kérem kihallgatni a Krausz, a Linczer és az aradi szeszgyár igazgatóit arra nézve, hogy Oblathék egy-egy esztendő alatt hány hektoliter szeszt rendeltek náluk. A Hungária mütrágyagyár pedig igazolni fogja, hogy a czég egyszerre annyi foszforsavas kálit rendelt nála, a mennyivel az egész várost meg lehetett volna mérgezni."

A panaszos ügyvédje még egyszer szerencsét próbált, s tiltakozott a bizonyítás ellen, de hasztalan, a bíró azzal a megokolással, hogy közérdekről van szó, a bizonyítást elrendelte s a tárgyalást egyelőre elhalasztotta. A jövő tárgyalásra megidézük a tanukat s akkor elvállik, rágalmozó-e Weidinger, vagy sem.

A panaszos Molnár Lipót szörnyen megrökönyödve hallgatta a bíróság végzését s szánja-bánja, hogy egyáltalán feljelentette a sértegető Weidingert, mert bizonyos, hogy a jövő tárgyaláson ki fog sülni a borhamisítás s akkor még ötet fogják megbüntetni.

Hja, nincs olyan a nap alatt, a mit a tyuk ki ne kaparna.

Mese a Hymnusról.

Szépet mesélek nektek ezuttal kedves atyámfiai, oiyant, ami büszkén dobogtathat a meg kebleteket és ami érdemes arra, hogy késő unokaitok is lelkesülve meséljék el hozzátartozóiknak.

Augusztusban történt, előestéjén azon napnak, melyen a 900 éves keresztény Magyarország örömmünepét akarta megülni. Ősz királyunk 70 éves születésnapja alkalmából fényes kivilágítás volt Budapesten.

Fényár- és örömmámorban uszott a város lakossága. Sok ezrei az embereknek siettek ki, a tikkasztó nyári nap után élvezni a hűs esti szellő élesztő hatását. A városliget fái alatt a zöld gyepen vidám gyermekek ugrándoztak. Itt-ott, félreeső helyeken suttogva huzódott a szerelmes ifju imádottja mellé. Mindenki örült az életnek.

Távol valamely nagy vendéglőben, valami cseh muzsika csalogatta a viszkető talpu párokat a tánczra. A mulatni akaró azt sem tudta hová menjen először. Mikor már ennek a zenebonának nézés be belefáradtam, folytattam utamat a szép városligeti tóhoz.

Oly bájosan, oly fenségesen, oly andalítóan süttött le a hold, hogy még a legelfásultabb keblű embert is elragadta a kép nagyszerűsége, melyet az ezüstös fényben ragyogó víztükör mutatott.

Szinte gyökeret vertek lábaim, annyira hatott reám a fenséges látvány. Egyszerre csak a közelben lévő óriási mulató csarnokban, mely az ünnepek alkalmából igen nagyszámu idegeneket fogadott magába, felcsendült a nagy katonai zenekar hangszerein a magyar „Hymnus”...

Nem vagyok valami nagy érzelgő, de a környezet és a dal nagyszerűsége önkénytelenül az „Ah!” felkiál-

tást csalta ajkaimra. . . Hogy jobban élvezhessem a zene szépségeit, közelebb mentem az orchestrumhoz. Amint ott megálltam, észrevettem egy csöndesen ülő, 6 tagu, jó magyar emberekből álló csoportot. Ep amint odaétem kapja le fejeéről a társaság legidősebbnek látszó tagja a fővegét és úgy állva, hajadonfővel, sugárzó szemekkel és majdnem tátott szájjal leste a zenének egyes ütemeit. Elragadtatásának nem tudva másként kifejezést adni, így tört ki belőle a szó: „*Hát ha száz forint volna az ára ennek a dallamnak, nem adnám-e meg érte? Megadnám biz én!*”...

Hej Kölesey, ha ilyesmit hallasz égi lakodban nem kívánczol-e le ismét a földre? Nem! Mert az ilyesmi teszi egy költőnek nevét valóban hallhatatlanná.

Indittatva éreztem magam arra, hogy az így lelkesülő embert megszólítsam. Beszédbe ereszkedve vele, elmondta nekem, hogy ő szegszárdi szőlősgazda és küldöttségben vannak a fővárosban.

„Tudja uram — mondá — ismerem a Hymnust! de még ilyen szépen elmuzsikálva sohasem hallottam! pedig öreg ember vagyok már.” Elmondta aztán, hogy még az ingét is oda adná, ha most kérnék tőle, miközben azt hajtogatta: „mily kár, hogy nem járnak tányérozni.”

Ez a magyar nép! Erről lehet megismerni. Egy lelkesítő dal néha nagyobb hatással van rá mint a legszebben elmondott beszéd.

Bár sokáig őrizné meg ezt a jó tulajdonságot, akkor bátran hihetjük, hogy még tud lelkesedni, még képes kardot is rántani a hazáért.

Szeressétek a zenét és tanuljátok meg, ha nem tudjátok, mert a lelkesedésen kívül az ájtatosságnak is van köze a zenéhez. Templomban és iskolában sokat lehetne elvégezni, ha a zenét jobban szeretnénk.

Tehát éljen a Hymnus és vele a lelkesedni tudó jó magyar nép!

TÁRCA

Egy igazi pap.

Általánosán el van terjedve, hogy a régebbi elbeszélések, regények sokkal jobbak és kedvesebbek voltak, mint a maiak, minthogy ezuttal én is egy olyan régi elbeszélést választottam tárgyamul, mely amellet, hogy régi és szép — igaz is volt, ennél fogva kérlek szives olvasó fordíts neki nagyobb figyelmet.

Körülbelül 15 esztendővel ezelőtt halt meg Rhode Island-sziget Providence városában (Amerika) az ottani római katolikus egyház nagytiszteletű püspöke Hendricken ur. Temetésén, mely nagy pompával ment végbe, megjelentek a hiveknek ezrei és nagy érdeklődés mellett hallgatták azt a szép beszédet, melyet ez alkalomból O'Reilly püspök az elhunyt fölött mondott. Beszéde folyamán úgy mutatta be az elhunytat, mint a kötelességtudás és a kereszténység igazi vértanuját, mert olyan lelkiismeretességgel, annyi kötelességtudással és oly keresztényi türelemmel végzé főpásztori munkáját, hogy méltán a vértanuk dicső sorába helyezhető. A szónokló püspök az elhunytnak életéből a következő érdekes vonást említette fel:

Az 1852. év május hó 25-én indult el Liverpoolból New-Yorkba a Columbia nevű személyszállító hajó, melynek I. osztályu utasai között két fiatal pap is utazott, névszerint Hendricken és Walsch atyák. A hajó kapitánya, a tisztek és a matrózok az úgynevezett „hitetlenek” szektájához tartoztak, a mi persze csak eltakart neve a vallástalanságnak. A kapitány még egy szabadkőmives páholynak is elnöke volt és úgy szerepelt különben, mint a „hitetlenek” szektájának főnöke. A hajó 700 III. osztályu utasa közt 500 katolikus vallású volt, részben németek, részben irlandiak. Én (Dawies a protestáns pap) a protestáns kivándorlókhoz szegődtem. Elindulásunk után a tizenharmadik napon (akkoriban ugyanis annyi hét kellett Liverpoolból New-Yorkba, mint mostanság nap) halálosan megbetegedett a fedélzeten egy ir asszony. Tudósítottam efelől Hendricken atyát, mert az illető nő katolikus volt. Alig mondtam el a dolgot, máris bement hajószobájába a fenköltlelkű fiatal pap, hogy átöltözködhessék és hogy előkészületeket tegyen a haldoklónak megadni azon lelki vigaszt, melyre egy római katolikusknak utolsó nagy útján feltétlenül szüksége van. Közében a feszülettel lepett ki egy kis vartatva szobájából, hogy a haldokló asszonyhoz menjen. Ezen pillanatban lépett elő a hajó kapitánya, ki hamar átlátta a pap szándékát. Örült szitkozódással rontott a papnak és megesküdt a hajó horgonyára, hogy ő nem tűri hajóján az eféle paposkodásokat. A fiatal pap a legnagyobb lelkinyugalommal kérte a kapitányt, hogy engedje őt a maga útjára, hadd végezhesse hivatásának kötelességét. A kapitány kirántotta zsebéből a forgópisztolyt és lelővéssel fenyegette a papot, ha parancsainak ellent mer állni. Nagy erőfeszítésembe került, míg én el tudtam vonni a fiatal papot a vadállatias kapitány köréből. Beérve a pap szobájába azon tanácsot adtam neki, hogy az estebédig ne szóljon senkinek kalandjáról, mert én azt akartam, hogy estére egy kisebb mulatságra gyűljön össze a hajó tisztikara és hogy a kapitányt kissé mámorossá téve, szabadon végezhesse küldetését a pap. Tervünk sikerült is és mialatt a kapitány esküdözött égre-földre, hogy az ő hajóján semmiféle katolikus ténykedés elő nem fog fordulni, míg ő lesz a parancsnok, az alatt páter Hendricken azon láradozott, hogy a vallás vigaszával könnyítsen a haldoklón. Míg ő a halotti imákat mondotta el, az alatt az asszony csendesen kimult. Ugyanakkor egy matróz lélekszakadva rontott be az étterembe és jelenté a mulató kapitánynak, hogy mi történik az alsó hajószobában. Halványan és a dühtől tajtékozva ugrott föl a kapitány kezében pisztolyával, s két hajótisztet maga mellé véve rontott a fedélzetre. A legválságosabb pillanatban érkezett oda a többi utas, mert egy iszonyú ökölesapástól találva ép akkor zuhant a földre a fiatal pap. Néhányan közbe akartuk magunkat vetni, hogy kiragadjuk a veszett ember kezéből a papot, de a matrózok, kik természetesen czimborái voltak a kapitánynak, erőszakosan vissza szorítottak bennünket.

„Ennek a kutyának nem szabad élve New-Yorkba kerülnie!” ordította a kapitány örült dühében és a tehetetlenül heverő papon nem tudva másképp már erőszakoskodni, olyat rugott arczába, hogy menten elborította a vér. A matrózok követték a példát. E perczen oda rohantam az eddig mit sem sejtő német katolikus paphoz és reszketve az izgalomtól mondtam el neki, hogy mi történik a hajó fedélzetén.

Ötven jőmarku német legény, többnyire kiszolgált katona, rohant e perczen a fedélzetre. Éppen jókor, mert egy perczel előbb adta ki a kapitány a parancsot, hogy a „kutyát” a hajókorláton át a tengerbe kell vetni! Már-már készek voltak a vadállatok a gyalázatos parancs végrehajtására. Vérben forgó szemekkel rontottak a németek a matrózokra, jobbra-balra hatalmas ökölesapásokat osztogatva, míg sikerült az életveszélyesen megszebzett papot a borzalmas helyről eltávolítani.

„Lázadás!” ordítá szöcsöven keresztül a megvadult kapitány, mire én azt dörögtem neki vissza, hogy: jobb volna, ha legényeit lecsendesítené, mert ha még tovább is erőszakoskodnak, akkor az omgy is végsőig izgatott németek egytől egyig leölik a legénységét. Egy pillanat múlva ektelen ordító hangjai hatottak fel hozzánk. Most tudták csak meg a kath. írek, hogy mi történt fölöttük és minthogy be voltak zárva egy nagy helyiségbe, elkéseredett ordítások között próbáltak kitörni, hogy segíthessenek papjukon. Walsch atya az ajtón keresztül intette őket csendre és megeskettette őket, hogy továbbra is békeben maradjanak.

Meg vagyok arról győződve, hogy ha azok az írek kitörnek, akkor elkövetkezett a végórája úgy a kapitánynak, mint embereinek.

A kapitány belátva helyzetének tarthatatlanságát — lecsendesült és azt parancsolta embereinek, hogy verjenek láncokat a pap kezére-lábára és vessék a hajó fenekén levő börtönbe. De a németek határozottan tiltakoztak a további erőszak ellen. Gyengéden fel-emelték a súlyosan sérült papot, bevitték a szobájába és gyermeki szeretettel fogtak ápolásához. Hanem azt nem akarták megengedni, hogy a hajó konyhájáról hozzanak neki eledelt, mert tartottak a matrózok alattomos bosszujától. Inkább a saját ételadagjukat kisebbitették meg és abból adtak a szegény papnak és az egész uton Amerikáig éjjel-nappal három-három kath. ember állt örként a pap ajtója előtt, elejét véve mindenféle támadásnak.

Az elhalt asszonyt minden ima, szertartás és ájtatosság nélkül temették el, sőt — a mi különben rendes szokás — még csak a fehér zsákba sem varrták bele, hanem egyszerűen bedobták a tengerbe. Három évvel később fellázadt a hajó legénysége és ugyanoly módon, mint ahogy a papot akarta vízbe dobni a tigrisszívű kapitány, úgy dobták őt be saját emberei a tengerbe, megelőzőleg azonban késszurásokkal elétkelintették testét.

Ime az igazi pap. *Törjön ellene bár tűz, víz, gyilok, rosszakarat, gúny — ő rettentetlenül törekszik célja felé.* — Hatalmas az Isten, mert az erős akaratot ő adja nekünk, ha ellent kell állni a gonosz kísértéseinek.

József főherceg balesete. Nagyon elszomorító hírt közölnek velünk Alcsuthról, azt, hogy a mi szeretett József főherczegünket súlyos baleset érte: *bokában eltörte ballábát.* Ehhez a jelentés mindjárt hozzátesszi, hogy állapota nem veszedelmes. Adja Isten, hogy így legyen s enyhítse fájdalmait a Mindenható! A főherczeg csak a minap tért vissza szemleutjáról Alcsuthra, hol a szerencsétlenség a következőleg történt: Aznap estefelé rendes szokása szerint sétálni ment a közeli erdőbe s már beállt a sötétség, mikor a társaságával gyalogosan visszafelé indult. Egyszerre valami gödörbe lépett s megbotlott. Kísérői hozzá siettek s fölemeltek. A herczeg fájdalmat érzett a ballában. Rögtön bevitték a kastélyba s ágyba fektették. udvari orvosa megállapította, hogy József főherczegnek eltört a ballába.

A perzsa sah Budapesten. A királyok királya, a fényes és dús gazdag perzsa sah nagy európai útjában szeptember 23-án érkezik Budapestre. A sah három napig marad Budapesten és a Hungária-fogadóba száll, a hol, mint egykor apja, ő is királyunk vendége lesz. A fejedelmi vendég szeptember 18-án Bécsbe érkezik, a hol a pályaudvaron a király az összes királyi herczegekkel fogadja. A fogadásnál megjelennek a katonai és városi főméltóságok is. A király vendégével a vasutól a Burgba hajtat, a hol a főudvarmester és a főszertartásmester fogadják a saht, a ki kíséretével együtt itt kap szállást. Bécsi tartózkodása alatt a király udvari ebédet ad tiszteletére, az operában diszeloadás lesz s szép idő esetén az uralkodók kikocsiznak Schönbrunnba is, a hol akkor este kivilágítás és tűzijáték lesz.

„Az egyház a nagytőke szolgálatában” ezímen jelent meg Németországban egy röpirat, melyet az úgynevezett „munkásboldogítók” „A keresztény szocialista munkásfogdosás ellen” adtak ki. Persze a híres szocialisták siettek e röpiratot, mint hatalmas elterjesztő eszközt felhasználni a keresztény munkások szövetsége ellen, mely szövetség Németországban több százezer tagot számlál. Mondhatom azonban, hogy ugyancsak megviselt ócskafegyver az, melyet a vörösek ezuttal is csak hiába vettek kezükbe. Azt mondja a röpirat: A munkásság és egyáltalán a nép fölött csak addig fog uralkodni az egyház, míg észre nem veszik, hogy az a nagytőke szolgálatába szegődött! Ez volt nekik talán utolsó ütőkártyájuk, mert másként már nem tudva boldogulni kételyeket támasztanak a népből vallása és hiteli meggyőződése ellen. Sokkal józanabb azonban a keresztény munkásság Németországban, hogysem az efajta fogásoknál kötélnék álljon. *Calwer* ur röpirata sokkal gyarlóbb annál, hogy a szentegyházba vetett hitet megdőnteni tudja. A nép ma már igen helyesen tudja felfogni az egyház hivatását és nem nagy fontosságot tulajdonít az olyan „hallottam—mondom” eszméknek. A meggyőződés sokkal erősebb és nem fogad el a szocialdemokratáktól tanítást e tekintetben.

A hadmentességi adó tán a legigazságosabb adó minden adónemünk között; meg is fizeti szívesen az, a ki kimenekül a katonasorból. És mégis alig van ember, a kit vérg ne bosszantana ez az adó, azaz nem az adó, hanem annak behajtási módja. A baj az, hogy ennek az adónak a behajtása olyan körülményes és annyi sok szabály szerint történik, hogy a közönség nem tud eligazodni abban a tekintetben, hogy hogyan, hol, mikor és mennyi adót köteles fizetni. Az adóhivatalos pedig nem sokat teketóriáznak az emberrel. Egy-kettőre kivetik a súlyos bírságot mindenkire, aki a bonyodalmas szabályzatok nem ismerése folytán nem fizette be pontosan a pénzt. Ezen a bajon segíteni kellene már egyszer. A hadmentességi díjról szóló törvénynek is megvan azonban az a közös hibája, ami a többi adóügyi törvényeinknek általában: hogy a teherviselés nem arányos, kezelése pedig sok fölösleges ceremóniák által bonyolulttá van téve. Nem arányos azért, mert ha a hadkötelezettség mindenkire nézve egyenlő szolgálatot ró, akkor a teljes igazság azt kívánna, hogy a tényleges szolgálat alóli mentesség díja is mindenkire nézve egyenlő összegű legyen; de ettől eltekintve sem arányos azért, mivel a hadmentességi díj mérve, három tétéles intézkedésen kívül, a díjköteles, illetve a családfő által az előző évben fizetett összes egyenes adók alapján rovatik ki, amiből aztán az következik, hogy hadmentességi díj fejében például egy napszámos épp úgy 3 frtot fizet, mint az a családfő, akinek 1000 frt évi jövedelme után 10 frt a III. osztályu kereseti adója, s míg egy iparos vagy kereskedősegédnek 4 frt a hadmentességi díja, addig egy 2500 frt évi jövedelem után 25 frt III. oszt. kereseti adót, vagy egy 2400 frt állandó fizetés után járó IV. oszt. kereseti adót fizető egyénnek csak 5 frt a hadmentességi díja: szóval a fizetendő díjtételek az egyén állásához és keresetéhez képest nagyon aránytalanok s a törvénynek ezen hiányosságán csakis a díjtételeknek megfelelőbb beosztása által lehetne és kellene segíteni. Tartataatlan a bejelentés jelenlegi módja s az annak elmulasztása miatti szigorú bírságolás, mert a díjkötelesek legnagyobb részének fogalma sincs arról, hogy mit és mikor kell bejelentenie, s a véletlen mulasztás miatti temérdek bírságolás sok esetben valóságos zaklatássá fajul, mert maguk az adószámveteli hivatalok sem tudták eddig pontosan kimutatni, hogy a befizetett összegekből mennyi a hadmentességi díj és mennyi a bírság. Maga a pénzügyminiszter is belátta már, hogy itt bizony baj és hiba van, amelyen segíteni kell: — hogy tenát legalább a bírság elleni felebbezések óriási tömegével ne legyen annyi baj, ez okból a pénzügyminiszter felhatalmazta a székesfővárosi kir. adófelügyelőt, hogy kik a hadmentességi díjra vonatkozó vallomást nem adták be, de a terhőkre előirt hadmentességi díjat befizetik, s a kintűzött határidőn belül szóval vagy írásban kíséreltet tesznek arra nézve, hogy a mulasztást igazolják, a bírság alól egészben felmentendők vagy pedig a bírság jelentékenyen mérsékelendő. Ez azonban nem elég. S mindez elkerülhető. Legjobb volna, ha a bevallási kényszer eltöröltetnék s a nyilvántartás és a hadmentességi díj kivetése az állítási lajstrom adatai alapján eszközöltetnék.

Kedves szokás. Hollandiában Harlem mellett egy gyönyörű faluba néhány idegen ur érkezett. Amint a falu főutcáján végig mentek, meglepődve vették észre, hogy az egyik urasági ház falán a kapu fölött rózsaszínű battisztból szép nagy rózsza van feltűzve, befordultak egy mellékutczába s ott is csodálkozással szemlélték egy szegényes

paraszt-házon ugyanoly módon, csak hogy hófehér battisztból, egy olyan feltűzött rózsát. Nem tudták mire vélni a dolgot. Egyszerre csak hozzájuk szegődik egy vén hollandi és egyre hunyorgatott szemével, mintha nagy titokról volna szó, végre is az urak megkérdezték, hogy mit jelentenek azok a rózsák? „Hm! — felelé a paraszt — Oda a gólya köszöntött be mostan!” Később aztán azt is megtudták az urak, hogy az egy ősrégi holland szokás és olyan erős gyökeret vert a nép hitéletében, hogy egy oly utcában, hol az olyan rózsza ki van tűzve, kocsik tér be, meglássítják a lovak menését, hogy csak minél kevesebb zajt okozzanak. Az emberek is a legnagyobb kímélettel, csendesen vonulnak el az olyan ház előtt, nehogy valamiképp háborgassák a kis világpolgár- és anyjának nyugalmát. Sőt az olyan házba még az adóvégre-hajtónak és a római katolikuson kívül más vallásnak belépnie szigorúan meg van tiltva. Csak kilencz nap múlva, mikor a kis idegen is már megbarátkozott környezetével és az anyja is megerősödött, csak az után távolítják el a rózsát a házról, mire aztán minden a régi rend szerint folytatódik. Ugy-e mily különfélék az emberi szokások?

A zsidó konkurrenzia ellen. A kereskedelmi minis-teriumban már régóta tanulmányozzák, hogy miképp lehetne a tisztességtelen (értsd zsidó) verseny ellen sikerrel küzdeni. Ma aztán leirt a miniszter az illető szakosztályra, hogy hagyják abba a tanulmányozást, mert szerinte úgy sincs ok kivételes törvényre a tisztességtelen verseny ellen, mert a kereskedelem és ipar reformját célzó törvények keretében is lehetséges lesz azt leküzdeni. Hihetőleg nem akar ez valami zsidó áll-csiklandozás lenni?! Vagy a miniszter oly rossz tudósításokat szerzett be magának, hogy ily rendelet kiadására érzi magát indítottatva? Mi ugyanis arról vagyunk meggyőződve, hogy a verseny manapság nem csak tisztességtelen, hanem a lehető legpiszkosabb. Jó lesz részen lenni.

Kitüntetett munkásnyuzó. A francziák kereskedelmi minisztere Millerand ur, ki egyben a francia szocialistáknak is fokolomposa, nemrégiben fényes tanujelét adta annak, hogy fogják fel a híres „munkásbarátok” a „munkás boldogítást” elméletben és a gyakorlatban. Az elméletben ők ugyanis oly rózsás színben festik a jövőt, hogy a szegény, félrevezetett nép szinte két kézzel kap az eszme után, míg a gyakorlatban egészen mások. Ott azért beszélnek és írnak úgy, mert pénzt remélnék érte, míg itt azért ténykednek, mert már pénzt kaptak a dolgukért. Ime egy példa: Paquin ur, kinek Párisban a legnagyobb női szabó-műhelye van, elment egy szép napon Millerand miniszterhez és azt mondta neki: „Nézd kegyelmes uram! én igaz, hogy már száznégyszer voltam megbüntetve a törvényes munkaidőn túl való dolgoztatásért, de azért mégis a becsületrend lovagja szerenék lenni. Megtennéd-e nekem azt a szívességet, hogy fenevezel a rend lovagjává? Mindenesetre számíthatok bőkezűségre.” És Millerand ur a nagy szocialista, az emberbarát, a munkások pártfogója (?) hamar késznek nyilatkozott a jó „üzlet” megkötésére. És Paquin ur a becsületrend lovagja lett! Egy ember, aki milliomos lett az ált., hogy munkásait a végtelékig szípolozta, nem elégszik meg millióival, hanem még a mellét is fel szereti diszítani. És, hogy célját elérje, a „szocialista” (?) miniszterhez folyamodik, ki jó pénzért ki is elégitette vágyát. Bizony Millerand, a szocialistából lett miniszter ma már ép oly kevéssé munkásbarát, mint azelőtt volt. A munkástámogatás csak reklámeszköz, melylyel pénz le-

het keresni és a melynek segítségével felfelé lehet haladni a latorján. Azt hiszitek kedves olvasóim, Magyarországon a viszonyok mások? Dehog. A képviselőjelöltek mikor mandátum kéne, nem győzik eléggé támogatni a szegény embereket — szóval. S ha ezek felülnek neki s meg is választják, akkor igyekeznek hamar aprópénzre váltani a mandátumot. Ott settenkedik a nagy bankok és vállalatok körül, dcsérve ezek népnuzó ügyességét, míg csak neki is hull egy kis aranymorzsa. Ha nagyon érti a nagytőkések kegyeit legyezni, meg miniszter is lesz belőle. Van itt Magyarországon is elég olyan gazdag nagyiparos, ki vagyonát a szegény munkás bőrén szerezte, végül pedig érdemrendet vagy nemességet kapott a miniszter urak révén, de vajjon miért? Mert az összeharácsolt vagyonból juttatott másoknak is, de nem ám a munkásoknak, kiktől elrabolta.

En nemzetem, zsidónépem. Lám milyen a zsidó. Alighogy egy kis erősebb szél sivit be az ablakán, siet irháját megmenteni. Bécsben csak egy kisebb keresztény szocialista gyűlést tartottak és máris 150 osztrák zsidóhi község, élén a bécsivel, oly czélból szövetkezett, hogy sikeresen tudjanak ellentállani a keresztények részéről való üldözésnek (?). Ej, ej, a kis hamisak miért nem állnak mindjárt össze, hogy az egész kereszténységet ők üldözhesék ki — a világhól? Megtérnék, de akkor miből élnek? Ha nincs keresztény, a kit fejhetnek, akkor ők is elpusztulnak. Bizonyítja eddigi történetük.

Bérbeadott iparigazolványok. Minden iparos köteles az illető iparhatóságtól iparigazolványt váltani, melyért 10—20 frt illetéket kell fizetni. Budapesten, ebben a nagy városban igen kiterjedt mérvben üzik a házaló és zsibáros ipart. Ezen ipart persze majdnem kivétel nélkül zsidók üzik. Van azonban köztük sok olyan szegény, hogy nincs egy rakáson az a 20 forintja, a mivel megszerezze magának az iparendélyt. Ucczu neki, előáll a gazdagabb zsidó, vált magának egy csomó iparendélyt, és bérbe adja a szegény zsidónak havonként 2 forintért. Keres tehát befektetett husz forintja után évenként 24 forintot. Hát nem hallatlan uzsora ez? A zsidónak mindegy, lehuzza a saját hitsorsosának is a bőrét, hát hogy ne huzná le a keresztényét?! Jó lesz, ha a hatóságok kissé körmére koppintanak ezen legujabb seféléseknek.

Mitől döglük a légy! A zsidóknak sehogysem tesznek a keresztény fogyasztási szövetkezetek s ezért ki szeretnék irtani még a magjukat is, hogy aztán ők annál szabadabban zsarolhassanak. Az alábbi leplezetlen előadott mozgalom is arra vall. Ugyanis: A nyitrai kereskedők társulata értekezletre hívta egybe a nyitramegyei kereskedőket, hogy miután a társulat indítványára a Miskolczon tartandó harmadik országos kereskedelmi kongresszuson felvette a tárgyalandó ügyek közé a fogyasztási szövetkezetek versenyének kérdését is, a vidéki kereskedők ebbeli óhajaiknak és nézeteiknek kellőképp adhassanak kifejezést. Ugyanis: zsidó nagyon áldasos lehet a keresztény szövetkezetek működése, mert kazar uramék nagyon félnek tőlük.

Játékszer nagy gyerekeknek. Régente, ha egy iparos valami szépet, rendkívülit alkotott, megdicsérték vagy az illető czéh állított ki neki egy kitüntető okmányt, a mit nagyrabecsült a megdicsért iparos, de még annak ivadéka is. Ma már ez a szép szokás kiment a divatból, helyette tért foglalt a zsidó tőkepénzesek által kifundált díjkiosztás, mely nem egyéb, mint játékszer nagy gyerekeknek. Vagy minek nevezzünk mi olyan kitüntetést, olyan díjkiosztást, a hol

jutalom nem annak jut, a ki azt megérdemelte, hanem az érdemtelennek, a ki jobban tud odadörgölődni a nagyfejükhez. Így történt ez a mostani párisi kiállításon is. Először is értékét vesztik a párisi kitüntetések, mert majdnem minden kiállítót tüntettek ki, tehát nem azért díjazták, hogy valami nagyszerűt produkált, hanem csak azért, mert résztvett a kiállításban. A kitüntetések fokozata is utóbbi felfogásunkat igazolja. Mert minél kisebb volt a kiállító iparos vagy gyáros, annál kisebb kitüntetést kapott. Minél nagyobb volt és befolyásosabb a kiállító, annál nagyobb kitüntetést kapott, dacára, hogy kiállított dolgai műipari szempontból értéktelenebbek voltak, mint a ki iparoséi. Az ilyen kitüntetési rendszer elveszti minden komolyságát s csak arra való, hogy az legyen büszke, a ki nem kapott belőle. No do ez ma a divat, a mi elzsidósodott, mindent pénzért adó Magyarországon. Vagy ki ne mosolyogjon, mikor olvassa, hogy: Deutch, Schossberger, Krausz, Brüll, stb. urak bárók, nemesek lettek. Mit tettek ezek a hazáért? Semmit. Vagy ha azt olvassuk, hogy Schuller urat kitüntették a jó tolláért, Sternberg Ármint a jó, hazai hangszerekért?

A nagy sikkasztó Krivány János volt aradi árpapénztárnok ügyében nemsokára végtárgyalás lesz. Az ügyész most készült el a vádirattal, a melyből látható, mily könnyen lophatta el Krivány azt az óriás összeget. Krivány összesen háromszáznolcvanegy ezer hétszázharmincz forintot és 33 krajczárt sikkasztott. A vádirat két csoportra osztja Krivány sikkasztásait, az első csoportba tartozik Almay József kiskoru örökösei részére letétben őrzött 254,000 frt értékű földhitelintézeti talajjavítási záloglevél. Krivány beismeri, hogy ezeket a zálogleveleket, dacára annak, hogy a Wertheim-szekerénynek ahol a papírokat őrizték, három kulcsa volt, egyik az elnöké, a másik az ellenőré, a harmadik nála, mégis elsikkasztotta és pedig a pénztárvizsgálat alkalmával. Ugyanis, amikor az árvászéki elnök és az ellenőr a pénztárt vizsgálták, háttal fordultak a Wertheim szekrényhez s újságot olvastak, ő ezalatt kiszedte az értékpapírokat s az előre odakészített diósgyőri papírral helyettesítette. A második csoportba 50 különféle apró sikkasztás tartozik. Ezeket úgy követte el, hogy az adattár részére beutalt összegeket nem könyvelte el egészben, csak egy részét s a többit megtartotta magának, vagy pedig például kiutaltak 1 forint 2 krajczár leletet, ő az egy forint elé 210-et irt s kivett 2101 forintot. Érdekes, hogy az ügyészség azok ellen, a kiknek hanyagsága folytán Krivány ennyi pénzt lophatott, még vádat sem emel; éppúgy a felesége ellen sem, mert azzal védekezett, hogy ő nem tudta, honnan veszi férje azt a sok pénzt. Tanunak csak Tazler József miniszteri számtisztviselő idézik meg, a ki a vizsgálat során a hiányt megállapította.

Mérgezés habos kávéval. Várnában, Bulgáriában augusztus utolsó napján borzalmas büntetést követtek el, mely hat asszony halálát okozta, noha a tettes csak egyet akart meggyilkolni. Romancuk várnai tanító felesége öt asszonyismerősét meghívta habos kávéra. Az uzsonna után valamennyi asszony rosszul lett és oly fájdalom lepte meg őket, hogy gyorsan orvost hívtak. Ez mérgezést konstatált. A vizsgálat kiderítette, hogy szándékos mérgezés történt, melyet Romancukné szolgálja követett el. A szolgáló aznap hagyta el a szolgálatot, állítólag azért, mert jobb helye akadt, valósággal pedig azért, hogy más büntetést, melyet nemrég elkövetett, elleplezzen. A szolgáló ugyanis meghamisította asszonyának egy kétszáz frankos nyugtatónyáját, a pénzt a Zvezda bankegyesületben fölvette, utána azonban

még segített Romancuknének a végzetes habos kávé el-készíteni. Abba keverte aztán a mérget, hogy asszonyát ártalmatlanná tegye, mert bizonyos volt, hogy az csakhamar megtudja a hamisítást. Mind a hat urasszony belehalt a mérgezésbe és a gyilkos földi bírái előtt áll.

Bur katona házassága Budapesten. A józsefvárosi anyakönyv hivatalos adatai szeptember elseje óta igazi érdekességgel gyarapodtak. Egy bur harcos, a ki atszenvedte a a transzváli szabadság véres forradalmát s angol fogságba esett, kiszabadulása után Budapestre jött, hogy feleségül vegye menyasszonyát, a kivel a háboru kitörése előtt holtig tartó hűségre fogadkozott. A vőlegény neve Hauck Károly Ferencz. 1868 május 18-án született a bajorországi Landauban. Mint a németalföld-délafrikai társaság tisztviselője került ki Pretoriába s ott megismerkedett egy rokonainál időző budapesti leánnyal. Azután kitört a háboru. A pénzsóvár angolok megirigyelték a bur nép szabadságát, csengő aranyait s harcra kellett szállnia mindenkinek, a kit hívtak a bur szabadság. Az ifjú Hauck is beállott a hadseregbe, mátkája pedig Budapestre jött, s szerelmes rettegésben várta mit hoz a jövő. Pretória ostrománál, mikor az angol tulerő hatalmas csapást mért a hősies burokra, Haucknak földig lerombolták a házat s ő maga angol fogságba esett. Keserves napok teltek el, míg végre Johannesburg is megadta magát s a foglyok nagy részét a fokföldi Eas-London kikötőjébe s innen Angliába vitték. Hauck is így került Európába, a hol az angol katonai kormány kegyelemre terjesztette elő. A kegyelem rövid uton megérkezett s az intelligens vasuti tisztviselőnek megengedték, hogy Pretoriába visszatérjen s elfoglalja hivatalát. Hauck ez engedelemmel boldogan sietett Budapestre s itt nyomban megesküdött a menyasszonyával. Mivel sürgősen kellett visszautazni, dispenczióval fölmentették a kihirdetés alól s a józsefvárosi anyakönyves szept. 1-én összeeskette mátkájával Transzvál hűséges hősét.

Vérontás a háboruban. Az angol-bur háboru is véres volt, kivált első felében, a kínai háboruban is sok az áldozat, mert hiszen ezerszámra hull a boxer és czopfos katona, a valódi nagy háboru szörnyűségeihez képest azonban ez az emberáldozat csekélység. Nagy Napoleon háborui óta nyolcz nagy háboru volt a világon s ezek közt a legvéresebb az 1870-71-iki francia-német háboru volt, mely vérontás dolgában a napoleonai hárcokat is fölülmul. Az alábbi adatok képet nyújtanak arról, mily szörnyű szerencsétlenség volt ez a háboru a diadalmas és a legyőzött nemzetre nézve egyaránt. Egy hónap leforgása alatt, 1870 augusztus 2-ától szeptember 2-áig a következő véres csatákban omlott a német és francia vér: Weissenburgnál elesett és megsebesült 1551 német és 1150 francia; Wörthnél 10.700 német és 8000 francia; Spichernnél 4880 német és 2430 francia; Metznél augusztus 14-én 4700 német és 3400 francia, Vionville-Mars la Tournál 16.790 német és 16.121 francia; Gravelottenál 20.120 német és 9.500 francia; Baumontnál 3520 német és 4500 francia; a noissevillei két napos csatában 2978 német és 3397 francia; Szedannál 9000 német és 17.00 francia. Mind e csatákban a németek győztek, mégis, Szedánt és Beaumontot kivéve, mindenütt sokkal több halottjuk és sebesültjük volt a francziáknál. (Foglyokban persze a francia hadseregnek volt nagyobb a vesztesége, mert hiszen Szedannál a francia hadsereg kapitulált.) Hogy a németek mily áron vásárolták meg a győzelmet, képet ad róla az, hogy Wörthnél elesett és megsebesült 489, Vionville-Mars la Tournál 711, Gravelottenál 899, Szedannál 465

német tisztt. Szedán után Straszbürg és Metz kapitulációja következett, mely előbbi ostromában a németek 1205 és a francziák 2549, az utóbbinál a már említett veszteséggel a németek 8800, a francziák negyedfélezer embert veszítettek. Közben volt ütközet Artenaynál, a hol a németek 1150 és a francziák 1300 embert veszítettek. A későbbi háboruban a hevenyészve toborozott köztársasági seregek a németekkel szemben óriási adót fizettek holtakban és sebesültekben. Tömérdek kisebb nagyobb ütközet volt: a jelentősebbek: Coulmiéresnél elesett és megsebesült 950 német és 1540 franczia, Amiensnél 1300 német és 1400 franczia, Beaune la Rolandonál 900 német és 4000 franczia, Villiersnél az első napon 1700 német és 3700 franczia, a második napon 3600 német és 6300 franczia, Loigny és Pouprynál 1200 német és 5000 franczia, az orleansi két napos csatában 1850 német és 3000 franczia, Beaugency-Cravautnál három napos csatában 3400 német és 4200 franczia, Halluenál két napos csatában 930 német és 1150 franczia, Bapaumenál 630 német és 1020 franczia, Le Mansnál 530 német és 600 franczia, Villersexelnél 590 német és 630 franczia, Le Mansnál három napos csatában 2160 német és 7800 franczia, Lisainénél három napos csatában 2200 német és 6900 franczia, Páris ostromában 14.100 német és jóval több franczia. Összesen elesett és megsebesült 140.000 német 180.000 franczia.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

A khinai háború. Kхинában egy időre lecsendesedett a harci kedv. A szövetséges nagyhatalmak serege, köztük a mi tengerészeink is, bevették Pekinget s kiszabadították a fogva volt követeket. A khinai császárné a khinai sereggel együtt észak felé menekült. A nagyhatalmak tehát elérték céljukat, a követek szabadok, most hát haza kellett volna menniök, de ime kiderült, hogy néhány nagyhatalom a követmentést csak czégerül használta arra, hogy közös segítséggel Pekingbe mehessen s ha egyszer ott van, onnan többé ki ne menjen. Az angol, német és japán seregek hozzá is láttak az ő külön érdekeiknek a megszerzéséhez, de a többi hatalmak — átlátván a szítán — lelohasztották kedvüket. Az orosz kormány azt javasolta ugyanis a mult héten, hogy miután már befejezték Kхинában küldetésök célját, hát menjenek a katonák mind haza s kössenek a nagyhatalmak Kхинával békét. Ehhez eddig már mind a nagyhatalmak hozzájárultak, kivéve a fent említett három hatalom, de valószínű, hogy ezek is csatlakoznak a többiekhez s vége lesz a további emberöldösésnek.

A burok a mult héten szembeszálltak újra a nagy angol sereggel s napokig feltartották Roberts lordot az ő katonáival, súlyos veszteségeket okozván nekik, végre azonban kimerültek s semhogya magukba nagy kárt tétessenek, visszavonultak a hegyek közé, a honnan az angolok csak hosszú idő mulva űzhetik ki őket. Otthon Londonban ezalatt eszi az angolokat a méreg, hogy még mindig nincs vége e háborúnak és ők még mindig nem vonhatják ki hatalmas seregüket a burok országából. E miatt most kénytelenek beérni Kхинában azzal, a mit a többi hatalmak jut-

tatnak nekik. A burok csodálatos guerilla-harczukban mindent fölhasználnak, a mi javukra szolgál. Így az angolok közeldésére meggyújtják a füvet. Legutóbb Botha tábornok is élt vele. A meggyújtott száraz avar nemcsak kitűnő védőeszköz, hanem nagyon árt az ellenségnek is. Első sorban az angol lovak nem jutnak szénához, másod sorban az égő mező meggyújtja az angolok sátrait, tábori eszközeit és hallatlan módon megvadítja ugy a tüzéség, mint a lovasság lovait. Gyakran a lovak és öszvérek fele elszabadul. A tűz arra is jó, hogy a bur éjjel is látja az ellenséget. Az égés néha roppant területet ellep, a szél az egész síkságra elviszi, a lángok körülfojgják a hegyeket és átröpülnek a folyón. Az a terület, a hol a legközelebbi jövöben folyik a harc, különösen alkalmas ilyen tüzijátékra.

Ausztriában a parlament szekere nemcsak megfeneklett, de kezd már egészen szétmállani. A mostani miniszterelnök, Körber, sehogya sem tud békét teremteni s így le fog köszönni, hogy helyét másnak engedje át, olyannak, a ki rendet tud csinálni. Csakhogy ki legyen az! Már három esztendő óta keresik, de nem találják. Ha cseh ember, nem kell a németeknek: ha német ember, nem kell a cseheknek. Ha agrárius, nem kell a kereskedőknek; ha nem agrárius, nem kell a földbirtokosoknak. És így megy ez a végtelenségig. A parlament felosztásától még jószágos királyunk irtózik, mert jól tudja, hogy a mostani zavaros állapotok józan, csendes választásra nem alkalmasak. Marakodás lesz az csak, nem pedig választás. Persze Ausztriában nem lehet ám a választókat amugy pénzen vásárolni, mint nálunk, s így nem is olyan „szépek“ a választások, mint nálunk.

A Balkán félszigeten most mozgalmas élet uralkodik. Konstantinápolyban a török szultán tartja uralkodói jubileumát. Minden országból érkeztek fényes küldöttségek, hogy előtte tisztelegjenek. Valószínűleg eszébe jutnak ez alkalommal a szultánnak azok a kegyetlenkedések és igaztalanságok, melyeket a szegény örmények szenvedtek a törököktől, no meg azok az üldözések, melyekben az ugynevezett „ifju törökök“nek volt részük. A sok hajlángó tányérnyaló közt lesz-e egy is, a ki figyelmeztetné a szultánt, hogy legszebb ténye volna, ha kinyitnána egy kicsit a börtönajtót és szabadjára eresztené azt a sok-sok csukva tartott embert, a kiknek nincs egyéb vétkük, minthogy sürgetik az igazságosabb és emberiségesebb kormányzást. — A félsziget egy másik részén: Bulgáriában feszülten lesik az emberek, hogy mi lesz? Lesz-e háború Romániával vagy nem? Románia követeli a bulgáriai macedon-bizottság üzelmének fekezését, ezt azonban a bulgáriai kormány nem meri megtenni, mert fél a forradalomtól. A bolgár fejedelem ezalatt külföldön tartózkodik s nem mer hazamenni. Azt irta kormányának, hogy csináljon előbb rendet az országban, aztán majd jön. Könnyű ezt neki diktálni, hanem tessék hazamenni és megcselekedni. Ha zavarok lesznek, ki issza meg a levét? A szegény nép. Ennek vagyona pusztul, ennek vére folyik, csak azért, mert a nagyfejúek ugy akarják. Szépséges világ, mikor lesz ez már másképen?

Éljen a népnek igazi pártja!

Éljen a 30 hold adómentessége!

Éljen a házadómentesség.

Éljen az általános, közvetlen és titkos szavazati jog!

Éljen a 29 pontu katolikus néppárt!

H
A
szerb pa
nálják. A
olyan erő
a magyar
hogy gya
darab is
élvezhető
segítsünk
ne legyü
folyamod
különöse
Ilyenkor
ben még
helyen t
rika soh
növeked
akár csa
ket képe
nem oly
azonban
is romlí
máshoz
záférni,

B
matlan
tinkturá
niak (sz
jutányo
bában t
a szobá
napig e
ezalatt
legkisek
hetetlen
ezen el
peték a
Ha az
bákat e

S
száritan
rubb m
kásos.
forró v
A vize
a rátap
tisztá
után a
ritják.
jól kis
fok C.
leg kis
tolják,
gyene

Hasznos Tanácsadó.

A paprika besavanyítására vagy a nagy, u. n. szerb paprikát, vagy az apró magyar paprikát használják. A szerb paprikának az az előnye, hogy nem olyan erős, viszont azonban az íze sem olyan jó, mint a magyar paprikáé. Csakhogy emennek meg az a baja, hogy gyakran rendkívül erős, elannyira, hogy néhány darab is képes egy egész üveg uborkát majdnem az élvezhetetlenségig maróssá, csipőssé tenni; hogy ezen segítsünk s a kitünő jóízű magyar paprikát nélkülözni ne legyünk kénytelenek, azon igen egyszerű módhoz folyamodhatunk, hogy csak késő ősön savanyítsuk be, különösen akkor, ha már egyszer a dér is megcsipte. Ilyenkor már elveszti paprikánk maró erősségét. Különböző még jobb a besavanyításra szánt paprikát árnyékos helyen természeteni, mert az ilyen helyen termelt paprika sohasem lesz olyan erős, mint a napos helyen növekedett, hanem igen kellemes, enyhe ízű fog lenni, akár csak a szerb paprika. Igen kellemes élvezeti cikket képez az apróra metélt paprika is besavanyítva. Ez nem oly csipős, mint az egészben eltett magyar paprika, azonban kellemes aromájából mit sem veszít és nem is romlik olyan könnyen, mert az apró szeletek egymáshoz tapadva, nem engedik a levegőt annyira hozzáférni, mint az egészben eltett paprika.

Biztos szer a poloskák ellen. Ezen alkalmatlan rovarok ellen mindenféle fennediesért és drága tinkturánál s effélénél többet ér a közönséges ammoniak (szalamiak szesz), mely minden gyógyszerárban jutányosan kapható. Ezt a folyadékot a poloskás szobában tányérokba töltve, szanaszét elhelyezzük, azután a szobát jól elzárva annak minden nyílását — néhány napig elcsukva tartjuk. Az ammoniak elszálló gázai ezalatt ellepik a helyiség minden részét, behatolnak a legkisebb nyílásba és repedésekbe is s a poloskát menthetetlenül megölik. Vagy két hét múlva jó lesz még ezen eljárást ismételni azért, hogy ha a megmaradt peték azóta kikeltek volna, az új ivadék is elpusztuljon. Ha az egész lakás poloskás, akkor ezen módon a szobákat egymásután sorra lehet venni.

Száritott főzelék. A főzelékféléket meg lehet száritani, aszalni, mint akár a gyömolcsöt. Legegyszerűbb módja pedig ennek az, a mi a francziáknál szokásos. E szerint megtisztogatják a zöldséget, azután forró vízbe vetik, amelybe kevés szódát is tettek előbb. A vizet fel hagyják forrni, kiszedik a zöldséget belőle a rátapadt vizet lecsepegtetik róla, azután szitára, vagy tiszta deszkára rakják, hogy egészen kiszikkadjon. Ezután a száritó készülékbe juttatják, hol teljesen kiszáritják. A leves zöldségek kisebb hőmérséklet mellett is jól kiszáradnak, azonban a gyökereknek, gumóknak 60 fok C. melegség is szükséges. Amint a főzelék kellelően kiszáradt, akkor présbe teszik s táblákba összejuttatják, még pedig úgy, hogy ezek a táblák ne igen legyenek 1 centiméternyinél vastagabban. Ezután tiszta

papírba s bádogdobozokba becsomagolva, szellős, száraz helyre elteszik. Az így kezelt főzelek évekig áll s midőn föl akarják használni, előbb néhány órára hideg vízbe teszik, hogy ott földagadjon, azután pedig éppen úgy használják, mint a friss zöldséget. Kicsiben készítve, száritókészüléket természetesen nem veszünk, hanem egyszerűen a kemenczét használjuk fel száritásra, midőn lehet, hogy az első egy-két kísérlet nem sikerül, de azután magától rájön az ember, hogy a zöldséget ilyen módon is jól tudja száritani. A máramarosiak a zöld passzulyt főzik így meg s minden sajtolás nélkül száritják meg. Az ilykép preparált hüvelyes passzuly igen izletes étel s meg nem romlik.

A tyukok és kakasok taréja télen nagy hidegben könnyen elfagy. Elveszti szép piros színét, megsárgul, megfeketedik s meg is duzzad az elfagyott taréj és lebeny, esetleg genyedés mutatkozik és rendre elhull; a tyuk és kivált a kakas meg van fosztva legszébb ékességétől. Az elfagyásnak nagy fájdalom a következménye, a miért is a szegény állatok sokat szenvednek, leromlanak, a tyukok nem tojnak, ami azért nagy kár, mert télen ugyanis kevés a tojós tyuk. A tyukóiban ülő állatoknak nem fagy le a taréjok, ha oly hideg is az ól, hogy a víz menten megfagy benne; a nagy hidegben a szabadban járó tyukok és kakasok taréja szokott csak elfagyni. Ezt állítja egy tapasztalt tenyésztő és több, rendkívül hideg évben való észlelete alapján azt ajánlja, hogy az elfagyás megelőzésére kemény hidegben egész nap ne engedjük ki a tyukokat a szabadba. Az ólban kell őket etetni, többször napjában meleg vizet öntve az itató vályuba és az ól talaját mindig szárazon kell tartani, a verőfényes déli jórakban szellőztetni kell az ólat a friss levegőért. Azt állítja az illető tenyésztő, hogy az általa ajánlott eljárással elérte, miszerint erős csipkés vagy taréjos kakasai és tyukjai közül egynek sem történt még baja.

A szőlőfürtök felfüggesztése. Az állani való szőlőt régi és általánosan elterjedt szokás szerint spárgára szokták kötözni és úgy felagatni. Ez azonban, kivált, ha nagyobb mennyiségű szőlőt akarunk tölire eltenni, meglehetősen lassú, pepecselő munka s a mellett nagyon vigyázni kell, hogy végig kötözés közben a szemeket meg ne sértsük. Sokkal czélszerűbb és gyorsabban alkalmazható felfüggesztési mód ennél az, ha léczeket, vagy vastag drótokat huzunk azon helyiségben, ahol a szőlőt tartani szándékozunk. Ekkor meghajtunk annyi darab drótot amennyire szükségünk van. S alakura s ezek egyik végét fölakasztjuk a léczre, vagy a drótra. Ezen felfüggesztési mód felette gyorsan megy s minden tekintetben jobb is a spárgára való hosszadalmas felkötözgetésnél. Szintén jól és gyorsan fel lehet a szőlőfürtöket száraz, ágas növényi karókra is aggatni, melyeket úgy függesztünk fel az említett léczekre vagy drótokra, hogy lecsönkázott ág végei fölfelé irányuljanak, midőn azután a fürtök rajta szépen megmaradnak.

Az 1900. évi szent jubileum kézikönyve. Irta Kereskényi Gyula, érdi esperes-plebános. A könyv mindenről felvilágosít, ami csak a jubileumra tartozik; és ami a munkának állandó becsé, az a *bucskról* szóló rész, amiből világosan meg fogja tudni mindenki, hogy miben áll a bucsu, amit olyan sokszor emlegetnek a jó hívők, de a mit kevesen ismernek. Az ujságok nagyon dicsérik a könyvet. Megrendelhető a Szent Gellért Kath. Müintézetnél, Budapesten. Ára 3 korona.

„Mária Országá” cím alatt Hoós János temesvári áll. tan. képezdei ének- és zenetanár egy igen hasznos zenefolyóiratot ad ki, melyből eddig már 5 füzet jelent meg. A magyar zene- és költővilág legkitűnőbbjei sorakoztak a szerkesztő mellé, s e gárda elég biztosíték arra, hogy a további füzetek is ép oly tartalomdusak lesznek, mint az első öt. Szébbnél szebb egyházi s főleg Mária-énekek töltik meg a füzeteket. Az énekek mind kétszólamuak s orgona- vagy zongorakísérettel vannak ellátva. Eddig a következő 40 oldal jelent meg: Bízalom Máriában, Rózsafűzér, Mennynek földnek dicsőséges királynője, Tenger csillag Isten anyja, Mária az árvák anyja, Tekints le égből, szűz anyám, Ave Maria, Legy egyetlen boldogságom, A magyar nép a te néped, Keresztények erőssége, Sirok a te keserveddel, Szűz Mária Anyánk, Hymnus Mária kápolnához, Boldogtalan szív keserve, Boldog asszony anyánk, Lytánia a XVIII. századból, Úram irgalmazz, Nézz le ránk a magas égből, Oh Mária Bűnösöl, Oh legszentebb szív asszonya, Asszonyunk szűz anyánk, A keresztnek szent tövében, Hajadonok esdeklése, Ave Mária, E siralom bus völgyéből, Egy óhajlás egy dicséret, Mária szívemet, Fohász Magyarország nagyszűz anyához, Hozzád esdünk szűz anyánk, Szép vagy Isten édes anyja, Hymnus Jézus szívéhez, Jertek tisztá lelkek, Ha én mindazt elmondhatnám, Oh áldott szűz anya, Hymnus a szűz Máriához, Oh Mária szűz virágszál, Stella Mária, Gyászdal kis gyermekek fölött. A „Mária Országá” megjelenik havonként egyszer nyolcz oldalon s ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Az előfizetések a „Mária Országá” kiadóhivatalába Temesvár-Belváros küldendők.

A socialis kérdés hajdan és most. Irta dr. Verus. II. kötet. A keresztény társadalom programja. Nagy 8-rét alak 322 lap. Ára füzve 4 korona, kötve 5 korona.

1899. év őszén a fenti cím alatt megjelent mű elsőkötetét kitüntetéssel fogadta a katolikus világ. A kath. sajtó is nagyon behatóan foglalkozott a rendkívül érdekesen megírt művel, a melyet, mint a *nemzetközi, istentagadó socializmus elleni fegyvert* ajánlották olvasóinknak.

A második kötet, mely a XIX. század katolicizmusával, a modern állam és annak tarthatatlansága, az iskolakérdés és a munkáskérdéssel foglalkozik, szintén igen alaposan és nagy készütséggel van írva. Szerző igen jól választotta meg a témákat, melyekről írni hálás dolog, de jól és katolikus szellemben írni nehéz feladat, amelyet azonban dr. Verus remekül oldott meg. A mű tartalmából, mely 20 fejezetre van osztva, közöljük a következő érdekesebb fejezetek címeit: A XIX. század és a katoliziz-

mus, A XIX. század modern állama, A kereszténység államtana, A modern kor házassági köteléke, Az iskolakérdés, Az agrárosztály bajai és azok orvoslása, A munkásvédtörvény, A munkabér égető kérdése, A munkásbiztosítás, A kispár válsága és rendezése, A pénz hatalma, A sajtó hatalma, A philosemitizmus és antisemitizmus vagyis a zsidókérdés, A legszegényebb osztály és az állam stb. A mű harmadik és befejező kötete sajtó alatt van s f. év szeptember hó elején meg. A könyv kapható a Szent Gellért kath. müintézet könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. Práter-utca 44.) Az összeg előzetes beküldése után a szállítás bérmentes.

Magyarország és a zsidóság. Irta Petrássevich Géza, a jeles katolikus hírlapíró ily című nagyszabásu munkájának immár megjelent a második kiadása. Irodalmunkban valóban ritka jelenség, ha egy tudományos színvonalon álló műből rövid idő alatt új kiadást kell rendezni. Ez bizonyítja, hogy Petrássevich műve mily alaposan van megírva. És tény, hogy aki a zsidókérdéssel komolyan és behatóan akar megismerkedni, bele akar hatolni a zsidó nép jellemébe, ismerni akarja történetét, vallását és pszichikumát, egész lényegét, aki a maga elrettentő valójában akarja megismerni a zsidóság befolyását Magyarország közgazdasági kulturális és társadalmi életére, az olvassa el e könyvet. A 205 oldalra terjedő nyolczadrét alaku könyv ára füzve 3 korona. Megrendelhető a Szent Gellért katolikus müintézet könyvkereskedésében (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

Gyónási könyvecske. Szent áldozási imák s néhány szent ének. Elemi iskolai tanulók számára írta Baumann Károly hitoktató. Ezen hasznos kis füzetet, mely a Szt. Gellért kath. müintézet könyvkereskedésében kapható, ajánljuk a lelkészkedő papság, hitoktatók és szülők figyelmébe. Ára 20 fillér. Tömeges megrendelésnél árengedmény.

Jézus Krisztus isteni Megváltónk élete A négy evangéliumból időrendben összeállította és magyarázó jegyzetekkel ellátta dr. Balits Antal székesegyházi kanonok. Ára csak 2 korona. Kit ne érdekeltne az Ur Jézus Krisztusnak élettörténete, amelyet mindenki ismer ugyan, de rendszeresen és időrendben nagyon kevesen ismernek. Könyv még nem volt eddig a magyar irodalomban, mely édes Jézusunk életét ekkép tárgyalta volna. Balits ur könyvét ajánljuk a legmelegebben olvasóink figyelmébe. Kapható a Szent Gellért kath. müintézet könyvkereskedésében, Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

Való és mese. Irta: Deszkás Miklós Igen jól és szépen megírt 8 elbeszélést tartalmazó könyv, melyek nagy része a vasuti-életből van merítve. Ára 1 korona. Kapható a Szent Gellért kath. müintézet könyvkereskedésében. (Budapest, VIII., Práter-utca 44.)

Az örökimádás I-ső évfolyamának júliusi füzeté megjelent. A két ives füzet mindenben megfelel jó hírnevének. A jelen füzet „* Meikisedek, dr. Csajka Ernő: Hogyan készítsük elő a beteget a szentgyónásra és áldozásra, Spes A lélek kincse című cikkeket tartalmazza, továbbá közli a római zarándoklat programját, az Oltáregyesület folyóügyeit, az emelendő „Örökimádás-templom“-ra befolyt gyűjtéseit, ugyszintén megemlékezik az Orsz. kath. nagygyűlésről. A füzet irodalom címmel érdekes olvasnivalót hoz, a mely mindenkit érdekel. Az ügyesen összeállított füzet úgy tartalmát, mint kiállítását tekintve, maga-magát ajánlja. Az „Örökimádás“-t Budapest, IV., Váci-utca 46. sz. alatt lehet megrendelni. Egész évre 3 korona (1 frt. 50 kr.) Érdeklődőknek készséggel küldenek mutatványszámot.

Inkább visszavonta a panaszt.

Budapesten a VIII. kerületi kapitányságon történt. Megjelent egy csinos asszony, a ki azonban már nem éppen fiatal. Ruhája kaczer, szeme mosolygós, *vakítóan fehér fogai van.*

— Parancsol, nagyságos asszonyom? kérdezte tőle a rendőrtisztviselő.

— Panaszom van a cselédemre.

— Lopott?

— Igen. Tartóztassa le.

— Majd megidézünk.

Az asszony lediktálta a címét, aztán megkérdezte, hogy megvárhatja-e, a míg a cselédet behozzák.

— Hogyne, tessék helyet foglalni.

A rendőrtisztviselő egy óra hosszáig udvarolt az asszonynak s folyton dicsérte az asszony szép fehér fogait. míg végre megérkezett a siró-rivó cseléd.

— Most mondja meg nagyságos asszonyom, mit lopott ez a leány.

Az asszony nem felelt, látszott, hogy zavarba jött.

— Nos?

— Azt hiszem mellékes . . .

— Okvetetlenül szükséges tudnunk.

— Nem . . . nem mondom meg . . . nem mondhatom meg.

— Akkor sajnálom, de nem büntethetem meg a leányt.

Visszavonja a panaszát?

— Vissza.

Az asszony sietve elbucszott. A cseléd már nem sirt, hanem kaczagott.

— Miért nevet? kérdezte tőle szigorúan a rendőrtiszt.

— Tudja-e, miye tünt el a nagyságának?

— Miye?

— *Az egyik fogsora.*

A rendőrtisztviselő erre szintén kaczagott s bosszankodott magában, hogy annyira feldicsérte az asszony szép fogait.

Felsült nagyságos ur.

Eredeti, tősgyökeres magyar ember volt Novák, szentmártoni főapát. Egyik szokása az volt, hogy minden embert, a ki némileg alatta állott, rendszeren babámnak szólított és néha-néha nagyot hallott.

Történt egyszer, hogy egy végezni készülő nagyságos úrnak azon ötlete támadt, hogy jó lenne ezeket a szentmártoni benczéseket egy kicsit berántani — úgy néhány ezer forint erejéig.

El is ment a főapáthoz s már előre is nevetett, hogy a barátok pénzét mily könnyen elviszi.

— Mivel szolgálhatok, babám? kérdi a főapát.

— Egy szives kérelmem volna méltóságodhoz.

— Nem hallom, babám! mondja a főapát, a ki észrevette, hogy miben sántikál ő kigyelme.

— Egy szives kérelmem volna, ismétlé a másik, jó nagyot kiáltva, mire ismét csak ez lőn a válasz:

— Most sem hallom, édes babám!

— Néhány ezer forintra volna szükségem! ordítja az uraság egészen az apát füléhez hajolva: de ez rendíthetetlen nyugalommal most is csak így felel:

— Ezt sem hallottam, babám!

— Ördög bujjék a siket füledbe! Téged nem lehet bolonddá tenni, mondá végre boszusan a nagyságos ur.

De bezzeg nagyot nézett, mikor az apát egészen feleje fordulva, így szólt:

— De ezt már hallom, édes babám!

Igy fizette ki a nagyságos urat, a ki üres zsebbel hagyta oda Szent-Márton, hol ő akart mást bolonddá tenni s hol ő maga lett lóvá.

Jó kívánság.

Harangot vett egy buzgó keresztény a gyülekezet számára. Az egyháztanács a kúrator deputálta, hogy köszönje meg a szives adományt, ki is ilyen köszönetet rebegett:

— Köszöni gyülekezetünk a kegyes ajándékot, s elhatároztuk, hogy ha meghal kegyelmed, két annyit harangoztatunk mint másnak: én pedig miut a szent gyülekezet gondnoka kívánom, hogy a jó Isten minél előbb szólítsa ki ez árnyékvilágból, hogy háladatosságunkat megmutathassuk.

— Köszönöm a jó kívánást, majd meglátom, megtartják-e szavukat, felelé együgyűen amaz.

Jó felelet.

Henczegett a zsidó, a ki már felkapaszkodott az ugorkafára, a rabbi előtt, hogy biz ő nem sokat ad Mózes törvényeire; ő bizony megeszti a kolbászt, szafaládét, de még a szalonnát is, mert ugyancsak smakkol neki.

— Pedig neked Smüle, inti a rabbi, küllene mindenop háló-imát mondani az Istennek, hodj nem teremtette téged birkának!

— Hod hod?

— Mert o hosszú orrodul nem thodnál legelni.

Megtért korhely.

Tisza-Beőn Bagi Mihály uram jómódu gazdaember volt, a ki minden este el-ellátogatott a kocszmába, honnét rendszeren jó kedvvel ballagott hazafelé. Utjában, midőn Nepomuki szent János szobrához érkezett, rendszeren megállott és levett kalappal így köszönté:

— Dicső vagy, fényes vagy, mint a csillag olyan vagy!

Ezt az ő köszöntését kihallgatta egyszer a tréfás harangozó s egy alkalommal a szobor mögé bujva, megleste Bagi uram hazamenetelét. Bagi uram a szobor elé érkezve, elmondja szokott köszöntését:

— Dicső vagy, fényes vagy, mint a csillag olyan vagy!

Egyszerre csak visszafelel neki mérgesen a szobor.

— Korhely vagy, részeg vagy, mint a disznó olyan vagy!

E nem várt nyilatkozatra Bagi uram elálmélkodik s méltatlankodva így sóhajtott fel:

— Óh ne mondd azt János!

Hanem a megfeddést annyira a szívére vette, hogy többé nem igen rugott be.

Ezóta divatos az alföldön a zavarba jövő ember felelet: Óh ne mondd azt, János!

Nem hagyta magát kergetni.

Haldoklott az öreg zsidó: elhitták hozzá a rabbit, ki több vén zsidó társaságában meg is jelent a betegnél s elkezdtek a halotti imádságot sietve hadarni.

— Emberek! nyöszörgé a halál révén levő, oztat tudom, hódj meg fogok halni, — de kergetni mogomot nem hadjom.

Megadta neki.

Beállít az ugodi atyafi a kilógushoz (sebész), hogy neki igen fáj a háta, adjon neki a doktor ur valami orvosságot. Azt mondja neki a kilógus:

— No itt van atyafi. Látja, ezt a vizikátort a vállára ragasztja kend, aztán egy hét múlva bejön és megnézzük, hogy mennyire segített.

A következő héten be is megy ám az atyafi és panaszkodik, hogy még mindig szörnyen fáj a háta. Megakarja nézni a doktor, hogy mint ragasztotta fel az atyafi a vizikátort? Hát hisz felragasztotta ő a hátára, ahogy a doktor neki mondta, csak az volt a baj, hogy nem a *saját* hátára, hanem a *ködmön* hátára ragasztotta. Így természetes, hogy az nem is használt.

Megtartja az ünnepet.

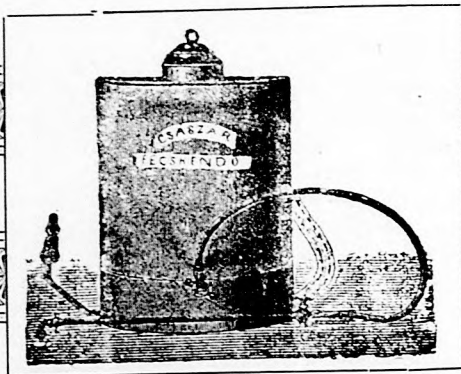
— Mért tartod mind a két kezedet a zsebedbe? — kérdi a rabbi egyik hivat.

— Mert ma szombat van, és én eztet a napot megünnepelem.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtokéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb pernaező-gép a Vermorel-féle

„Császár Fecskendő“

mely eddig minden versenyen, melyen résztvet, az első díjat nyerte. — Legujabb 1899. évi minta.

Erős réz-puttonnyal nickelezett részeket gondos kiállításával által nincs eltömésnek és javításnak kitéve.

Ara csomagolással együtt **csak 12 frt.**

Megrendelhető **Sohr József** urnál **Szill Somogy m.**

Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladni, hogy az előírt időre pontosan eszközölhessem. Utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

! Teljes jótállás !

— Hogy-hogy?

— Hát ugy, hogy egész héten más emberek zsebeibe teszem a kezemet — s ekkor dolgozom. De máma a magam zsebeibe vannak a kezeim, tehát nyugodnak. Ez az ünneplés.

A furfangos pa'óc.

Hirdeti az állatsereglet-tulajdonos, hogy 100 frotot ad annak, aki bemegy az oroszlánkerteczebe. Jelentkezik ám a palóc, hogy ű *bemögy*, csak adják oda a 100 frotot. Megkapja a pénzt, azzal nagy furfangosan azt mondja a tulajdonosnak:

— Jó, jó, beméék eén, csak azt a csunya fírget kergessik egy másik ketröczbe, mer attú nöm merök hemönni

Iszákosság

gyógyítható a már számos esetben fényes eredménnyel használt, a „Sas gyógyszerár an“ külön orvosi rendelet szerint készült **Iszákosság** elleni zerrel. Igen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára **2 frt 20 kr.**, egy kettős adag mely makacs bajnál szükséges, **4 frt 40 kr.**, az utóbbi összeg előlehes beküldése mellett, bérmentes szétküldés. Kapható **Sas-gyógyszertárban, Lugoson 19. sz.**

Vértés-féle Sósorszesz.
Minden házban szükséges.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

„Páratlan a maga nemében“

Az emberiségnek tulnyomó része szenved évek hosszú során át gyomorhajokban, amelyből csak azon esetben képes megmenekülni, ha az orvosi vélemények szerint a legkitünőbb s a világ legjobb gyomor-cseppeit, a

„Vaiódi“ Szent-Gáli Gyomorcseppeket

használja, mely gyors és biztos, nélkülözhetetlen házi-és népies szer. Ezen hírneves háziszert a következő esetekben eddig semmi más szer nem muja felül és pedig *étvágyhiány, székszorulás, rosszaga lehelet, savanyu felbőfögés, kólika, gyomorgyengesség, gyomórharat, gyomorégés, dagadtsg, tulságos nyálkakpződés, sárgaság, undor, hányás és főfájás.*

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona.**

Központi szétküldési raktár:

STEUER IZIDOR

az „Arany szarva-hoz“ címzett gy. gy. szertárában **Szent-Gál** (Veszprémmegye.)

Főraktár: Török József gyógytárában, Budapest Király utca 12. és Egger Leó gyógytárában Váczi-köru 12.

Ára 1 korona.

3 üveg megrendelésénél portómentesen küldetik

Steuer Izidor

SZENT GELLÉRT KATHOLIKUS MŰINTÉZET

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCZA 44. SZ.

Megjelentek és kaphatók az alant felsorolt művek:

Vallásos művek.

- Balits** Antal dr., Jézus Krisztus, isten Megváltónk élete. Füzve 2.— kor.
- Bohnert** Marián, Assisi szent Ferenc^z élete. (1182—1226.) Füzve 4.— kor.
Kötve 5.20 kor.
- Dosenbach** István S. J., Szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe, vagy az ifjúságnak ártatlansága- és buzgalmaról. Fordította Lessenyei Ferencz. Füzve 20 kor.
- Dvorcezky** J. Krisztus keresztje és a vörös socialismus. 30 május sz. beszéd a társadalmi kérdésről. Füzve 2.40 kor.
- Garrat** V., Loretto az új Názáret. Füzve 1.— kor.
Kötve 1.60 kor.
- Hajdu** T. dr., Teremthette volna-e Isten a világot öröktől fogva? Füzve 1.40 kor.
- Lasserre** H., A ludi Szent Szűz tisztelete május hónapban. Füzve .40 kor.
Kötve 3.— kor.
- Meschler** S. J., Novena, azaz kilencz napi ájtatos ág a lourdesi Szent Szűz tiszteletére. Füzve 1.20 kor.
- Philothea** vagy utmutatás a vallásos életre. Szalézi szent Ferencz után rövid kivonatban átdolgozta Hongg Leo. Kötve 1.60 kor.
- Schneider** C. M., A század alkonyán. Elmékedések a káth. egyházzól és a társadalomról. Fordította Adjutus Secundus. Füzve 4.— kor.
Kötve .80 kor.
- Scotti**, Elmékedési könyv papok számára. Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet. Füzve 12.— kor.
Kötve 14.40 kor.
- Spirago** F., Katholikus kat. kizmus felhők számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet. Füzve 12.— kor.
- Vathy** J., Mária-esték. 52 Mária-legenda Füzve 2.— kor.
- Köcsi **Mayer** Gy., Gyász-szertartás. Temetési kézikönyv.
I. kötet: Temetési szertartások és gyász-énekek. Kötve 2.50 kor.
II. kötet: Halotti bucsuztatók. Kötve 3.— kor.
A két kötet együtt 4.40 kor.
- Pogonyi** Bernát, Sekrestyések és harangozók vezérkönyve (Utmutatás a sekrestyések és harangozók teendőire) Füzve 1.— kor.

- Ének és imakönyv** a kath. tanuló ifjúság használatára. Kötve —.40 kor.
- Gyónási könyvecske** (Szt. áldozási imák és néhány szt. ének.) Elemi iskolai tanulók számára összeállította Baumann K. Füzve —.20 kor.
- Készület a szt. gyónáshoz**. Felhők számára —.10 kor.
Ugyanaz, bővítve, német nyelven —.20 kor.
töt nyelven —.20 kor.

- Hock János** imakönyve. Diszes kiadás. Kötve 10 koronától 60 koronáig.
Ugyanaz, egyszerű kiadás. Kötve 6 koronától 14 koronáig.
- Hock János**, Vigasztalások könyve. Vászonnkötésben 6.— kor.
Diszkötésben 19.— kor.

- Kiss** Arisztid, Lelki ibolyák. (Oktató imakönyv gyónók számára.) Füzve —.40 kor.
Kötve —.60 kor.

- Lővárdy** Alajos, Ének- és imakönyv a magyar-német kath. tankötelesek és hívek számára. (Magyar és német nyelven.) Kötve —.60 kor.
- Szemenyei** Mihály, Szent József tisztelete. A szent család imakönyve. Reggeli, esti és szent mise imák. Kötve 1.40 kor.

- A Szent Mise** a világ legnagyobb kincse Elmékedési és imakönyv. Kötve 2.— kor.

- Tárkányi** B., Vezéresiflag. Vászonnkötésben 4.— kor.
Börkötésben 6.— kor.
Bársonykötésben 16.— kor.

- Tárkányi** B., Lelki manna. Ének- és imakönyv. Kötve —.70 kor.

- Walser** J., Örök imádás, a legméltóságosabb oltáriszentség imakönyve. W. után V a r g a Mihály piébános. 2. kiadás. Vászonnkötésben 3.20 kor.
Börkötésben 5.— kor.
Finom —.6.— kor.
Még finomabb kötésben 8—9 kor.

- Nehai Nogáll János** v. nagyváradi fsz. püspök kiadványai:

- Kempis Tamás** négy könyve Krisztus követéséről. Kis alak. Vászonnkötésben 1.— kor.
Ugyanaz, nagy negyedréti kiadás. Felvászonnkötésben 8.— kor.
Egészvászonnkötésben 12.— kor.
Vászonnkötésben 16.— kor.

- Áldozatlángok**. Imádság és elmékedés félek. Kötve 1.20 kor.

- Boldogasszony követése**. Kötve 2.40 kor.

- Csarnok** a keresztény hitélet ügyére. Kötve 3.— kor.

- Liguori szt. Alfonz** vezérkönyve az oltáriszentség látogatásáról. Kötve 3.— kor.

- Liliomszálak**. Kötve 3.—kor.

- Szentelek tudománya**. Kispapoknak és miséspapoknak. Kötve 3.— kor.

- Szeráf hangok szent Teréziától**. Kötve 2.40 kor.

- Az **Urangyala**. Elmékedések. Kötve 3.— kor.

- Keresztény **Vezérczikkek**. Elmékedések. Kötve 3.— kor.

Vegyes művek.

- Petrassevich** G., Magyarország és a zsidóság. Társadalmi tanulmány. Füzve 3.— kor.

- Verus** A sociális kérdés hajdan és most. Socialpolitikai mű. I. kötet. Füzve 4.— kor.
Kötve 5.— kor.

- A II. és kötet sajtó alatt van, megjelenése legközelebb várható. A teljes munka ára. Füzve 14.— kor.
Kötve 17.— kor.

- Mayer** B. A spiritizmus keresztény kath. megvilágításban. Négy szabad előadás. Füzve 1.20 kor.
Kötve 2.— kor.

- Ullatorne**, La Salette története. Fordította Varga Mihály. Füzve —.54 kor.

- Varga M.** A nagy világesapás. 1.— kor.

- Deszkáss** M., Való és mese. 8 elbeszélés. Füzve 1.— kor.

- Egry** M., Verőfény. Tárca. Füzve 1.— kor.

- Kubinyi** Viktor, Maison-rouge. Elbeszélés. Szabadon francziából. Füzve 2.— kor.
Kötve 3.— kor.

- Mester** Károly, Tarka világ. Apró novellák. Diszkötésben 4.— kor.
Füzve 1.— kor.
Kötve 2.— kor.

- Nyizsnyay** Iván, Szelid elbeszélések. Füzve 3.— kor.

- Sziklay** János, A cserepesi kastély. Regény. Kötve 2.— kor.

- Zempléni** Árpád, Kis emberek. Elbeszélések. Kötve 1.— kor.

Minden, bárki által hirdetett könyvet az eredeti bolti áron szállítjuk.

Vidéki megrendelések csakis utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközöltnak. Utóbbi esetben a postaköltséget mi fizetjük.

Készpénz-kölesön

birtokokra és házakra,

A valódi készpénz háromnegyed részéig, 11 helyre is, 20-ot evi tartászára. Birtokos felmondhat bármikor, penzum teret nem. Lebonnyolítás 14 nap alatt. Konvertálás helyes és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokvismasolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

TANONCZOK LAPJA

Szerkesztő: Emberger János. • Kiadó: Labuda Ferencz.

A tanoncifjuság egyedüli lapja, melynek egy iparos házában sem szabadna hiányozni. Előfizetési ára: egy évre 1 kor. 20 fill., féltre 60 fillér. A Tanoncok Lapja szerkesztősége s kiadóhivatala: Budapest, III., Serfőző-u. 3. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Hirdetések

felvétetnek a

MAGYAR NÉPLAP

kiadóhivatalában.

STOWASSER J. es. és kir. hangszergyáros, a
es. kir. hadsereg és a magy.
kir. honvédség szállítója.

BUDAPEST, II. Lánchíd-utca 5 sz.

Harmonika-arrigyzék külön kerendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hegedűk vonóval 3 forinttól 15 frtig. Mesterhegedűk vonóval 15 frttől 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttől 150 frtig. Nagybőgők vonóval 20 frttől 100 forintig. Fuvolák 2 frttől 100 forintig. Szárny-kürtök 14 frttől 20 frtig. Czim-balmok 35 frttől 300 forintig. Ósi magyar tárogatók szabaldalmazva 20 frttől 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák utolérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttől 80 forintig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett legutányosabb áron szállíttatnak

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy Sohr „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési czim: Sohr József Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben fizik a szédelgést. És miután a Szent-Antal jegyű kaszával, melynek híre bejárta az egész világot, és a mely a múlt évi londoni kiállításon is nagy aranyérmeket és díszoklevelet nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam, azt mindenféle fufanggal utanozzak és el akarják hitetni, hogy ócska portekájuk valódi „Szent-Antal“-kaszák, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a Szent-Antal-kasza csak akkor valódi, ha fokán az ismeret védjegy van, tablján pedig az itt látható felirat.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát varakozáson fölüli kielegzi. A Szent-Antal kasza közkedveltségét főleg szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodalatra méltó élének köszön. Különösen azért felel meg közönségnek, mert a

Szent-Antal jegy: kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovácskezre adni, mert egy rendes kaszásember kezéhez van igazítva.

Sok garda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a Szent-Antal kaszánál nem jöhet elő, mert az **ikalapálva és kipróbálva** lesz a gazdaközönségnek atadva. A Szent-Antal kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150-180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. **Minden darabert jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem.** De tapasztalatból tudjuk, hogy e közül sincs egy rossz.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
— .95	1. —	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drbnál a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Amergaui kaszák a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt. „Diadal“ ezüstacél kalapáló készülék. Üllő és kalapács páruan 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.